

نسیم حیات

(باویرایش و اضافات جدید)

www.ketab.ir

تفسیر قرآن کریم

جزء ۲

ابوالفضل بهرام پور

سرشناسه : بهرام پور، ابوالفضل، ۱۳۲۰ -
 عنوان و نام پدیدآور : تفسیر نسیم حیات جزء ۲
 وضعیت ویراست :
 مشخصات نشر : قم: آوای قرآن
 مشخصات ظاهری : ۳۰، ۲۸۴ رقی
 شابک : (ج ۲) ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۹۹-۴۶-۲
 : ج ۱۷، ۸-۲۸-۲۵۹۹-۹۶۴-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : تفسیر آسان - تفسیر ترتیبی قرآن کریم
 شماره کتابشناسی ملی : ۸۸۰۲۱۴۰
 اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

www.ketab.ir

نام کتاب: نسیم حیات جزء ۲

مؤلف: ابوالفضل بهرام پور

ناشر: آوای قرآن

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۹۹-۴۶-۲

نوبت چاپ: دوم/ ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰۰

قم: صفائیه، روبروی مسجد رفعت، کوچه ۳۲، پلاک ۴۱

قم: خیابان ارم، پاساژ قدس، همکف، پلاک ۸۱

تلفن: ۰۹۱۲۵۵۳۰۴۰۱ / همراه: ۰۲۵ / ۳۷۷۴۱۰۰۴

آدرس سایت: www.bahrampur.ir

— ۱۲۰ —

فهرست مطالب

۴۱	«غدير خم رسولان»	۱۷	مقدمه
۴۲	اهل كتاب كجا با پيامبر آشنا شده اند؟	۱۹	بقره / ۱۴۲ - ۱۴۳
۴۲	توطئه يهود و پاسخ قرآن	۲۱	حكم قبله با خداست
۴۳	عبوديت، روح عبادت است	۲۲	امت وسط كيست؟
۴۵	وجود پيامبر خدا، يكي از جوه اتمام نعمت الهی	۲۳	مسلمانان امت مرجع و برتر
۴۶	فرق كتاب و حكمت	۲۵	فلسفه تغيير قبله
۴۶	ذكر و شكر الهی	۲۶	هدف عبادت است يا عبوديت؟
۴۷	خدا را ياد كنيد تا يادتان كند	۲۸	ادب عرفانی
۴۸	بشيت هر عملی فكري نهفته است	۲۸	معیار شرک و توحيد امر خداست
۴۹	خاطره ها مشابه خود را می سازند	۲۹	مهم عمل به تكليف است
۵۰	بقره / ۱۵۳ - ۱۵۷	۳۰	حكمت و بصيرت
۵۲	رفع مشكلات با کدام دعا و ثنا	۳۱	بقره / ۱۴۴ - ۱۴۵
۵۳	شهيدان زنده اند	۳۳	فلسفه نماز به سوی دو قبله
۵۴	همه فراز و نشیب ها، صحنه امتحان است	۳۴	حكم تغيير قبله
۵۴	صابران كيستند و چه می كنند؟	۳۴	جبرئیل او را در حال نماز برگرداند
۵۵	امتحان الهی برای كشف مجهول نیست	۳۵	مگر حرکت در نماز، مبطل نماز نیست
۵۷	بقره / ۱۵۸	۳۵	تورات: پيامبر موعود به دو قبله نماز می خواند
۵۸	صفا و مروه، شعائر الهی	۳۶	لجاجت يهود در داستان قبله
۶۰	باطن سعی و تقصیر	۳۶	ضرورت پرهیز از پیروی يهود
۶۱	از «حوله» در می آييم يا از «احرام»؟	۳۸	بقره / ۱۴۶ - ۱۵۲
۶۲	گاهی هم حاجت ها سراغ انسان می آيد		

۱۲۸	برخی دیگر از احکام روز	۸۹	حرم خوردن خون
۱۲۶	بقوه / ۱۸۷	۸۸	فلسفه حرم پاره‌ای از مایه‌های لایه
۱۲۴	روایتی درباره شرایط استنجاء و دعا	۸۸	استسقاء حرم و شرایط آن
۱۲۲	مراتب دعا	۸۷	نمونه‌هایی از محرمات الهی
۱۲۱	اهمیت دعا و آداب آن	۸۶	تحریم‌های عمومی
۱۲۰	بقوه / ۱۸۶	۸۵	بقوه / ۱۷۲ - ۱۷۳
۱۱۹	ضرورت شکرگزاری از هادی	۸۳	عمق کدوبنی کفار
۱۱۸	بوی حدیث قدسی و قرآن	۸۳	تقید کورگزارانه
۱۱۵	قرآن دو بیرون داشته	۸۲	بوی تعاقب‌های شیطان برای همراه کردن
۱۱۴	احکام فقهی از سه حال خارج نیست:	۸۱	تأثیرات گام به گام شیطان در همراه کردن انسان
۱۱۳	معیار شریعی و فقهی طاعت چیست؟	۸۱	ممنوعیت تحریم‌های خودسرانه
۱۱۳	برخی دیگر از احکام روز	۷۹	بقوه / ۱۶۸ - ۱۷۱
۱۱۲	روز و احکام آن	۷۸	پند و اندرز برای طاعت
۱۱۰	بقوه / ۱۸۴ - ۱۸۵	۷۷	تعیین قریب‌های عید قربان
۱۰۷	وصیت و اهمیت آن	۷۶	انراهم در پیکر با کربس‌های انسانی
۱۰۵	بقوه / ۱۸۰ - ۱۸۲	۷۶	زهد و سلوک قرآنی
۱۰۲	قصاص، مایه حیات	۷۵	مشکلات و محبت بی‌ها
۱۰۲	عنود و قصاص و شرایط آن	۷۳	بقوه / ۱۶۵ - ۱۶۷
۱۰۱	قصاص، حیات انسانی و احکام آن	۷۰	خبر همیشه «سما» و «ارض» مفرد آمده
۱۰۰	بقوه / ۱۷۸ - ۱۷۹	۷۰	شکوه آسمان، جلوه‌ای از قدرت خداوند
۹۹	نمونه‌هایی از کارهای اساسی دین	۶۹	روایت پند و اندرزها و گناه خدای تعالی
۹۷	فرعی بودن مسئله قیله در مقابل عبودیت...	۶۸	بقوه / ۱۶۳ - ۱۶۴
۹۵	بقوه / ۱۷۷	۶۷	خبر گویا توبه کتب
۹۳	حقانیت و ضرورت تمسک به قرآن	۶۵	کتمان حق خجالت بزرگ
۹۱	عاقبت کتمان کتمان حق	۶۴	بقوه / ۱۵۹ - ۱۶۲
۹۰	بقوه / ۱۷۴ - ۱۷۶	۶۳	نکته لطیف عرفانی

۱۵۸	همه با هم کوچ کنند	۱۲۹	حکم اولیه و ثانویه روزه
۱۵۸	وقوف در عرفات	۱۳۱	بقره / ۱۸۸ - ۱۸۹
۱۵۹	رمز و راز عرفات	۱۳۲	حرامخواری
۱۵۹	مشعر الحرام وادی ذکر الله	۱۳۳	روابط اقتصادی سالم
۱۶۰	و انفسا و بی خانمانی در مشعر!	۱۳۳	رشوه سد شکن قانون
۱۶۱	اینجا مشعر است یا صحرای محشر؟	۱۳۵	آیا وکالت، شغلی حلال است؟
۱۶۲	داستان چیست؟	۱۳۶	هلال ماه و رؤیت هلال
۱۶۲	چرا اول جمره عقبه، چرا به ترتیب نه؟	۱۳۷	معیار تقوا را خدا تعیین می کند
۱۶۳	بقره / ۲۰۰ - ۲۰۳	۱۳۹	بقره / ۱۹۰ - ۱۹۳
۱۶۵	لزوم ذکر الهی پس از انجام اعمال حج		محدوده جنگ، ممنوعیت جنگ در مسجد
۱۶۵	مردم دنیا طلب	۱۴۱	الحرام
۱۶۶	مردم طالب دنیا و آخرت	۱۴۲	هدف نهائی از جهاد
۱۶۷	اعمال ایام تشریق	۱۴۳	جهاد ابتدایی و جهاد دفاعی
۱۶۸	بقره / ۲۰۴ - ۲۰۷	۱۴۳	موارد استعمال «فِثْنَه» در قرآن
۱۷۰	ضرورت هوشیاری در مقابل منافقان	۱۴۵	بقره / ۱۹۴ - ۱۹۵
۱۷۰	عاقبت و نتیجه قدرت یابی منافق	۱۴۶	مقابله به مثل یا مقابله به نظیر
	امیر المؤمنین (ع) و بذل جان برای حفظ	۱۴۷	ضرورت تأمین هزینه های سپاه اسلام
۱۷۱	پیامبر (ص) و بذل جان	۱۴۹	بقره / ۱۹۶
۱۷۲	لیله المبیت، موعد ایثار جان	۱۵۰	ضرورت تأمین هزینه های سپاه اسلام
۱۷۴	بقره / ۲۰۸ - ۲۱۰	۱۵۲	حج قرآن
۱۷۵	اهمیت رهاورد پیروی از خدا و رسول	۱۵۲	حج عمره
۱۷۶	پیروی از شیطان محلّ به امنیت و آسایش	۱۵۳	حج تمتّع
۱۷۷	ضرورت پرهیز از شیطان	۱۵۴	بقره / ۱۹۷ - ۱۹۹
۱۷۸	بقره / ۲۱۱ - ۲۱۲	۱۵۶	زمان حج و برخی از محرمات آن
۱۸۰	دنیا و آخرت در نگاه مؤمن و کافر	۱۵۷	کم معامله و داد و ستد در ایام حج
۱۸۲	بقره / ۲۱۳	۱۵۷	وقوف در عرفات و بعد وادی ذکر الله
		۱۵۷	مشعر الحرام

- اختلافات در میان بشرو نقش انبیاء در بین آنها ۱۸۳
- اختلاف امت های پیشین ۱۸۵
- اشکال این نظریه ۱۸۶
- اختلاف در اصول ثابت دین ۱۸۷
- بقره / ۲۱۴ - ۲۱۵ ۱۹۰
- بهشت را به بها دهند نه بهانه ۱۹۱
- چه چیزی را اتفاق کنیم یا به چه کسانی اتفاق کنیم؟ ۱۹۲
- بقره / ۲۱۶ - ۲۱۸ ۱۹۴
- علت وجوب جهاد ۱۹۶
- حکم جنگ در ماه حرام ۱۹۷
- زیاده خواهی دشمن، بی حد و مرز است ۱۹۸
- امیدواران به رحمت الهی ۱۹۹
- حبط اعمال ۱۹۹
- بقره / ۲۱۹ - ۲۲۰ ۲۰۱
- حکم شراب و قمار ۲۰۲
- اتفاق از چه چیزی ۲۰۳
- مضرات نوشابه های الکلی ۲۰۴
- زبان های قمار ۲۰۴
- ایتام و احکام مربوط به آنان ۲۰۵
- بقره / ۲۲۱ ۲۰۶
- اولویت همترازی اعتقادی بر همترازی اجتماعی ۲۰۷
- و اقتصادی در ازدواج ۲۰۷
- حکم ازدواج با اهل کتاب ۲۰۸
- بقره / ۲۲۲ - ۲۲۳ ۲۱۰
- حیض و احکام آن ۲۱۱
- بقای نسل، هدف اصلی ازدواج ۲۱۲
- بقره / ۲۲۴ - ۲۲۷ ۲۱۴
- شرایط سوگند خوردن به نام خدا ۲۱۶
- انواع سوگند و احکام آن ۲۱۶
- حکم سوگند برای ترك نزدیکی با زن (ایلاء) ۲۱۷
- بقره / ۲۲۸ ۲۱۹
- برخی از احکام طلاق ۲۲۰
- طلاق در اروپا ۲۲۱
- زمان عده، زمینه ای برای صلح و آشتی ۲۲۳
- بقره / ۲۲۹ - ۲۳۰ ۲۲۴
- طلاق رجعی و احکام آن ۲۲۶
- مهریه و نفقه داده شده را پس نگیرید ۲۲۷
- طلاق خلع ۲۲۷
- طلاق سوم (یکی از اقسام طلاق بائن) ۲۲۹
- نقش مشکل در جلوگیری از طلاق سوم ۲۳۰
- بقره / ۲۳۱ - ۲۳۲ ۲۳۱
- ضرورت رعایت احکام و آداب طلاق و رجوع ۲۳۳
- حق رجوع، حق انسانی - اسلامی ۲۳۴
- بقره / ۲۳۳ ۲۳۶
- شیردهی کودک و احکام آن ۲۳۸
- معنای دوسال شیردادن: حولین کاملین ۲۳۹
- حکم رعایت حق مادر و نوزاد ۲۴۰
- بقره / ۲۳۴ - ۲۳۵ ۲۴۱
- عده وفات ۲۴۳
- شرایط خواستگاری از زنی که در عده وفات ۲۴۴
- شوهر است ۲۴۴

۲۴۵	حفظ حریم خانواده	۲۷۲	صندوق عهد، نشانه حقانیت طالوت
۲۴۶	بقره / ۲۳۶ - ۲۳۷	۲۷۳	صندوق عهد چه بوده است؟
۲۴۸	شرایط طلاق قبل از نزدیکی و تعیین مهریه	۲۷۴	احترام به قبور اولیاء و آثار باستانی
۲۴۹	شرایط طلاق قبل از نزدیکی و بعد از تعیین مهریه	۲۷۴	امداد غیبی در بازپس گرفتن صندوق
۲۴۹	امراز دواج به دست کیست؟	۲۷۵	بقره / ۲۴۹
۲۵۰	نظرنهایی در قالب ذکر نکته ای ادبی	۲۷۶	طالوت و تصفیه سپاه بنی اسرائیل
۲۵۱	بقره / ۲۳۸ - ۲۳۹	۲۷۸	بقره / ۲۵۰ - ۲۵۲
۲۵۲	نماز و ضرورت محافظت از آن	۲۸۰	درخواست سه گانه سپاهیان طالوت از خداوند
۲۵۴	حکم نماز خوف	۲۸۰	نقش حضرت داود در پیروزی طالوت
۲۵۵	بقره / ۲۴۰ - ۲۴۲	۲۸۱	نبوت و حکومت حضرت داود
۲۵۷	حکم اولیه و نسخ عتبه و فات		
۲۵۸	ضرورت پرداخت هدیه به زبان مطلقه		
۲۵۸	خلاصه آنچه در آیات مربوط به احکام طلاق ذکر شده است		
۲۶۰	بقره / ۲۴۳ - ۲۴۵		
۲۶۱	عاقبت فرار از جهاد		
۲۶۲	هر کسی در دنیا فقط یکبار مرگ رامی چشد		
۲۶۴	انفاق در راه خدا و اهمیت آن		
۲۶۶	بقره / ۲۴۶		
۲۶۷	فرار بنی اسرائیل از جهاد		
۲۶۸	سرگذشت بنی اسرائیل بعد از رحلت حضرت موسی علیهم السلام		
۲۶۹	بقره / ۲۴۷ - ۲۴۸		
۲۷۱	فرماندهی طالوت و مخالفت بنی اسرائیل با این امر		

مقدمه

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ (انفال / ۲۴)

ای مؤمنان، به دعوت خدا و پیامبر که شما را به پیامی حیات بخش می خواند لبیک اجابت بگویید.

عده ای از مردم متأسفانه به قرآن کریم به دیده طلسم و جادوی بسته ای می نگرند که هرگز نمی توان گره آن را باز کرد. در حالی که باید بدانند قرآن برای هدایت ناس است؛ (هَدَى لِلنَّاسِ) و ناس یعنی همین مردم، و فرموده است: «وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ... ما به یقین قرآن را آسان کردیم پس آیا پندگیرنده ای هست؟» از این رو باید تفسیری با بیان ساده تنظیم کرد. شاید بتوان گفت جای چنین تفسیری در جامعه ما خالی است و باید در کنار تفسیرهای نفیس و علمی و مفصل، تفسیرهای مختصر با زبانی ساده هم داشته باشیم.

امروزه با توجه به شرایط شغلی و تحصیلی، فرصت اکثر مردم برای مطالعه و به دست آوردن مفاهیم و پیام های قرآن محدود است و از طرفی تفسیرهایی که غالباً در مجلّدات پر حجم ارائه شده، بسیاری از مردم را از نزدیک شدن به قرآن بی نصیب ساخته است، زیرا آنها فرصت چنین مطالعه ای را نمی یابند.

نکته مهم تر اینکه امروزه می بینیم مردم جهان هر روز بیشتر به اسلام روی می آورند و اسلام و قرآن در میان ملت های جهان جای خود را بیشتر باز می کند و جهانیان، ایران را پرچمدار حرکت اسلامی و قرآن می دانند. از این رو ممکن است آنها از ما بخواهند

که توضیح و شرحی که بر قرآن کریم داریم در اختیارشان بگذاریم. لذا وجود تفسیر مخصوصی احساس می شود که مفهوم کلی سوره و یا آیه را بیان کند و آن گاه بی آن که ذهن مخاطب را با طرح مسائل متفرقه مشغول کند، نظر قطعی و یا نظریه قوی را که اکثر مفسرین برآنند، تبیین نماید. ما امیدواریم تفسیر نسیم حیات که این رسالت را بردوش دارد توانسته باشد اهداف ذکر شده را به مخاطبان و علاقه مندان تفسیر قرآن برساند.

تذکره کم حجم بودن این تفسیر به این معنا نیست که ما از شرح ضروری مطالب قرآن صرف نظر کرده ایم، بلکه آنچه مربوط به هدایت انسان است شرح گردیده و نکته های علمی که در آن مطرح شده همه به خاطر وجود پیام های هدایتی بوده است. ما بحث های غیر لازم را حذف نموده ایم، زیرا جایگاه این گونه بحث ها در تفسیر نیست؛

از طرفی خلاصه نویسی نباید چشمه های تدبیر در قرآن را به روی خواننده ببندد. از این رو در این کتاب در مورد آیاتی که بحث های تدبر انگیز و جنجالی داشته، به تفصیل سخن گفته ایم.

به طور مثال در قرآن در سه مورد، تزکیه مقدم بر تعلیم آمده و در آیه ۱۲۹ بقره در دعای حضرت ابراهیم علیه السلام تعلیم مقدم بر تزکیه ذکر شده است، ما در چنین مواردی به اختصار قائل نشده ایم.

نسیم حیات در قطع کوچک رقی و جزء جزء پیش می رود تا به عنوان تفسیر همراه، قابل حمل در سفرها یا محل کار باشد. از خداوند متعال درخواست می کنیم که برای عمومی شدن تفسیر قرآن و بهره مندی اکثر مردم از مفاهیم آن، یاریمان نماید. امید است که این نوشته و تألیف با تکیه به رحمت الهی و اسم هادی، همان چیزی باشد که جایش خالی است.